

Број 67 – 68 – 69, Београд, јануар – април 2023. Година IX

АНТИМЕМОАР

ШК|АРТ

књижевни живот и смрт

УВОД У ТРАУМАТИЧНО И НЕИЗМЕРНО

Увод у разлучење Душе

Аугустину Ујевећу или Јовану Дучићу
тзв. наследници, следбеници – савременици,
купљени јефтино, дорасли нису,
ни у најбољим тренуцима, на граници
својих бунила и булажњења, серија
које плаћени критичари хвале, као висока
достигнућа. Имитаторских таписерија
има превише, као и површних оцена, „од ока“.

Кад мекећу, не мекећу као јаре.

Свак би да буде херцеговачка коза, прва.

Прозрео сам све фарисеје, прозелите и јајаре.

Свак би да буде принц, рецимо, принц ватре.

Има пламена у њима; забавни би били испод шатре
вашиарске, док горе споро као сива дрва...

*

Са таквима се никада поредити не бих
ни хтео ни могао. Ни жив, ни покојан.

Наступају као крдо коза, дакако.

Пробијајући се испод жита, као опојан
мирис граора. Скрити, спремни на опачине,
или као змије у зрелом овсу, на ујед.

Зар никог нема да им проспе кофу сплачине
у лице, на главу? Док заводе свој „ред“?

Свему су се прилагодили. Једу говна
када то по навици чине крда, већина.

Титоисти су данас, монархисти сутра.

Том соју завичај је : не Александрија – пећина.

Луче су денуцирали, газили кога стигну.

Демократе ће постати преко ноћи, сутра.

**

Дрчни су то потомци анатемисаних фарисеја
и књижевника. Син Божји жигосао је ту сорту.
Бог није дао да нас епоха безбожна помеша и
стрпа у исти лонац и реторту!

Дорастао им нико није ко се није кувао
и крчкао у накленој смоли наметног века.

Ништа их суштински не може променити,
ни катастрофа. Нема им лека...

Није им урођена то црта, већ стечена,
као у јаничара. (Злоба, сујета; савршена мимикрија.)
То је врста печена жива, и допечена!

У поређењу са њом је сваки песник, што ниче
самоникло на маргини, унапред осуђен да буде
прецртан потезом пера. Или Дрвена Марија...

I

Поезија је – роса, кроз коју у јунско свитање бос
опрезно гази риболовац, коме је жеђ ноћна непча
осушила ко пелене поветарац. Скакуће као црни кос
и спотиче се о сваки бисер, попут слепца.
Форма таквога не сапиње; мадригал, балада, сонет.
Форма је корито којим тече златна магма.

Без главе и без репа, мртво, без ње је. Вагонет
испао из шина. Вашиар идиота, идиома и синтагма!

Хладовину је створио Бог, анђели росу
после сушне деценије, помора, катаклизме.

Лубеница у изворчићу леденом је – лек.

Кроз пустињу пуну поскока риболовац је
сигурнији кад оштар шљунак газе гумене чизме.

Осануо је, као шумски поточић, златни Пек...

I

На сувој грани на тополи на самој обали
веверица послује чило, не као људи пристигли на
кулук.

Први ју је спазио брат седећи, под старим
дудом. Пушећи. Поздравио је шапатам: – Муштук!

Довела нас је овамо, јуче, преkjуче, брига

и беспарица : ко би други? Предстојећа јесен, зима?

Не бекство од града, његових интрига.

Ливада је исушена ко кожа свињска, блесковима.

Дивље трешње, белошљиве, вишње и ораси –

опада бакарно лишће, пре Преображења.

Између топола сува стабла црних јова, као монаси.

Зар смо ми криви, што смо дрвосече, сиромаси?

Дуго топло лето врбак у Сахару мења.

Призори пустињски. На јод миришу ораси...

2

Тишина је дубока као вир бара, језера.

Она нас је дочекала. Струготина. Гуштерице.

И веверица на канадској тополи, раноранилица,

што шапицама крчка. – Добро јутро, веверице!

И растужује и лечи, и плаши, ко змијски реп
човека, све оно што га прати, што не зна.

Све оно са чиме је дошао, ни ружан ни леп.

Живот је, као године празне. Судбина језна.

Физички рад проветрава тело и дух.

Када се обара стара јова на обали,

треба, поред искуства, памети и – фини слух.

Ђаво се у сенци анђела крије и мота

обалом, и у трену непажње зграби

мач – сечиво моторне пиле попут скота...

3

Не пада увек стабло по плану на ону страну

ни код најискуснијих дрвосеча

на коју је најбоље. Сваки застој подстиче муку, жеђ.

Јова пуца друкчије, беља од креча,

не као гипс бела, ни као стакло, ни као глеђ.

Кад љосне свом дужином преко реке –

реком потече песак, лишће, лита, као цеђ.

Вода понесе акорде ломљаве, узвика, јеке.

Јеге има своју арију, секира исто (кресање ступова).

Подметање палија, скок у оделу у вир – исто.

Ђаво није створио сродство крвно!

Зар он да помогне човеку, кад направи брвно

у трену преко реке? То се нашалио његов

газда, послодавац, естетa, Доктор Мефисто...

- наставак на 29. стр.

УЛАК или застава „Заветина“

*Ове новине не финансира
министарство културе, већ
филантропи из Србије, Европе и
света, зато су оне можда једине
независне новине на Балкану!*

ZAVETINE+ ISSN 2406 – 0399

излази најмање 4 пута годишње * Штампа се само на папиру од броја 10-11/2019 * Цена штампаног броја 300 дин. Дигиталног примерка (ПДФ - путем електронске поште 150 дин) * Годишња претплата за Србију 2000 дин.* За Европу 40 евра * За Америку и Русију 50 долара Одговорни уредник **Бела Тукадруз** * Заменик уредника **Александар Лукић**. * Изд. Сазвежђе ЗАВЕТИНЕ (Мирослав Лукић), 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13, тел. +381 63 7899949. * Припрема и штампа: Бела мануфактура PreeS. - Рукописи се не враћају. Прилози се хоноришу према могућностима "Заветина" Секретар редакције др **Димитрије Лукић**. Од броја 5 новине се штампају на папиру.... Ликовно решење знака *препознавања* часописа: **Рајомир Павић Звишки**.

© Copyright обавезан, Мирослав Лукић

УПУТСТВО ЗА ПРИПРЕМУ РУКОПИСА

Да бисмо објавили прилоге, или вести које нам шаљете, морају бити кратки, тачни, потписани и откупани ћириличним или латиничним писмом српске азбуке, иначе бацамо... Тачније: потрудите се да у предмету (subject) имејла прво напишете своје презиме. Електронску пошту шаљите на адресу miroslav7275@gmail.com. Текстове шаљите као Word документ (.doc) опцијом attach a file, у фонту Times New Roman или Arial, откупане ћириличном тастатуром. Нове књиге, часописе, обична писма или фотографије, шаљите на адресу "ЗАВЕТИНЕ+" - Мирослав Лукић, 180 309 Београд Улица Сердар Јанка Вукотића 1/13

ДВАНАЕСТО ПОГЛАВЉЕ

Нацрти књиге о безмерју

*Изашао сам на Велики пут,
широк, широк друм... Не види му се крај.*

*Нешто ме зове тамо - тамо далеко
на северу. Нешто ме враћа унатраг,
према југу.*

Куда сам ја то кренуо, Боже?

*Према расаднику, шумском расаднику,
или неком другом, вечитом расаднику?*

Широк, широк је то друм,
познат, али ипак то није више онај друм
којим сам пролазио пре шест деценија,
или пре само две деценије.

то је неки други друм,
нека друга ширина,
која води у неизмерје,
према заборављеним барама
усред врбових шума
што се напајају подземним токовима?

Јесам ли кренуо
да ловим гречце, или штуче?

Или да постављам питања,
она најтежа, хоризонту
и сунцу које ће ускоро да зађе,
и оном које је зашло изненада почетком овог лета?

Широк, широк је то друм
- без краја,
са галеријом у којој су и Бог и Природа
радили на заједничкој хармонији
и плодној сарадњи хумуса и светлости,
семена и обнове, раста и других споредних путева.

Ту некад беше воденица, а сада је ова слика
прекрасне архитектуре павити.

Да ли бих могао да се такмичим са овим или другим
сликама, ако бих рекао или написао да да је павит
читавог пролећа и лета радила на овим својим
прекрасним павиљонима без удела човека, који се
негде повукао, другде и далеко?

Фотографски апарат, око камере, виде много боље од
човечијег, чак можда и од птичијег ока. Фотографска
или филмска поезија, што је једно те исто,
убедљивија је од стихотвораца овог века што је
кренуо према својој првој четвртини полако и
сигурно.

Али мене нису повели ни кодаков или неки други
апарат, или камера, ни предвечерје, ни зов страсног
риболовца, већ је то нешто друго, што се уз пут као
случајно, поставило тако да не може остати
непримећено.

Да, то је хмељ који се овог септембра успузао преко
ограде скоро до половине крова куће мога покојног

друга и пријатеља из најранијих дана живота, када су
голубови - високолетачи - арапи, мавијани и други
били важнији од свега другог. И када је можда почело
то - неће ли ваљда бити грубо ако напишем -
занесењаштво и зурење у висину, у кругове све шире
и шире и ближе сунцу у зениту?

Сада су ту неки трећи људи, невидљиви, скривени
као осе у непрегледном зеленилу надируће прашуме
и лијана хмеља и павити. Не чује се гукање голубова,
иако још увек испод стреха висе голубарници, с оне
друге стране крова према дворишту, где су повремено
рзали или њиштали вранци покојног Душана
Глувог...И на другим деловима су неки други људи,
које не познајем, или једва знам (из виђења, како
кажу; али какво је то онда познавање? и чему?)

* *

Изашао сам на Велики пут,
широк, широк друм...Без краја...
Води ме својеврсна архитектура плодног хумуса.

Вуче ме нешто - тамо...

Тамо у блиској даљини (тзв. *Врата Звижда*),
онај брег који се окомито спушта на крају једне
дуге њиве кукуруза који су скоро сазрели, што је
оптичка варка. Јер је брег ипак даље, много
даље него што на слици изгледа. Вуче ме нешто,
смисао свих тих воћака што дозревају на
хоризонту, или у близини?
Нешто што је огромно и недосежно, тајна над
тајнама?

Нешто што вуче према доле, да погнем главу,
као што се повијају гране пуне плодова, у
зрењу?

Не, не као ове мехуне багремова, пуног опасних
шиљатих бодежа - коме је уопште када пало на
памет да овде рашири такву врсту багрема? Која
је, морам признати, било и док сам био дечак и
пролазио испод редова те врсте, опасне по
босоноге момке, одлазећи на наш салаш у
предвечерје.

* * *

Идем широким друмом,
посутим шодером, и гле

Није то прва комора старог бибер-црепа у
градинама и воћњацима успут, или тамо где су
они који су их ту са кровова својих обновљених
кућа донели да не би сметали у двориштима.
Симбола пропадања и одбацивања старог има
свуда, а од новог ни трага. Флора и фауна у
надирању у бришућем лету, као утовљена
фазанка, налеће и с криком се обрушава и
нестаје у зеленој купи процветале павити.

Мељу их у фино брашно млинови страсти,
немилосрдни млинови времена, близина власти...

3

Доћиће брзо – ма колико споро изгледало –
столеће

наредно, као што је увек долазило.

Далека Будућност мени срдачан поздрав шаље.

Зар да тугујем што ми је моје доба језик
исплазило?

Ех, дериште, парохијално, невоспитано...Ех, ех.

Ни на шта ја не чекам, све на мене чека.

Безбожно се церека булумента провинцијална.
Смех

њихов се разлеже слепим сокацима. Далека,
али више не сасвим толико далека уметност
будућности, као заљубљена девојка, мени се
смеши.

Одлазећи испод високих јабланова високом скалом
у сутон пепељиви. Она ништа сада не може да
реши;

јер је као фатаморегана; ни да утеши.

Вратиће се истом високом обалом...

4

Дрвена Маријо, теби је дато у наговештају
малом

давно, у клокоту потајнице што се подиже из
дубина,

да призовеш из региона недоступних све
фатаморгане

као бродови преокеански јата галебова и
делфина.

Плаво, плаво, плаво! Гробље на брегу камено,
бајно.

Ви сте предивне, литице! Понекад, и врховни
Творац,

уме да се заборави и преруши с пролећа као букова
шума, или око Поклада, као месни – брадорац.

Погачо од пепела замешаног мастилом,

што се румениш испод бакарног сача :

друге су мисли у мојој глави! Друга ме језа такла.

Вечерња магло, обавиј ми својом свилом

главу и очи натечене од лепоте и плача.

Да гледам унутра, у кругове Пакла...

5

Виски, кафа и пиво; европска интелектуална
јавност. Вистан Хју Одн : духовни отпор свету.

Новинске патке и буве. Клима ментална

се погоршава, и подстиче малодушност, сету.

Тужно је кад се читалац упознаје се нечијом
поезијом тек после смрти аутора.

Песничко искуство расте с децијом
наивношћу ; и нема татора.

Нико ме није натерао да пишем песме.

Писао сам дуга писма, Будућности, из гроба.

Обраћао сам се себи, анђелима, непознатима, не
стоци!

Не бојим се. Случај Комедијант преузима улогу

Бога понекад кад таласи прете да поруку у боци

развију у парампарчад и униште...

*

Нисам имао амбиција ни падова попут чувене
послератне песничке Тројке, прилагођене,
канонизоване.

Религија паса формира временом
надувене,сујетне, стубове од песка. Високо
стилизоване.

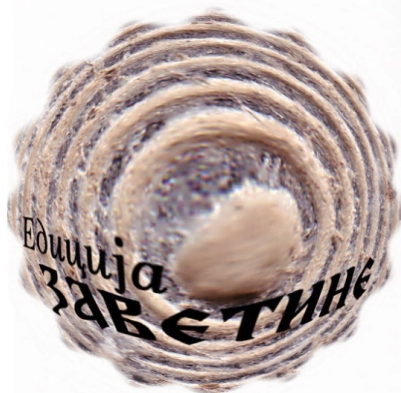
Умови им се не преливају преко граница.
Савршеног дела.

Срећни су – мимоишли су свој задатак, дар, и
себе.Красе их већ Изабрана, сабрана и друга
(не)дела.Осуђени су на Успех, не, Боже, на Тебе!

Величина не почиње од њих, од прекинутих
нити.Осуђени су на шичезавање, заборав, пресуду
Краја. То што су радили као уредници, нису ни
бандити.

Не, не варам се; није то моја уобразиља!У
мутном времену подметнути су вешто из
логора,из мрачних подрума, полусвета, куфериша,
ко кукавичја јаја...

Бела ТУКАДРУЗ

Летопис „ЗАВЕТИНЕ+“ ЕКСКЛУЗИВНО

МЕЂУПРОСТОР

space in between, раскорак, рупа, пукотина,
међупростор, interspace, размак, временски размак,
intermedium, lacuna, празнина, међупростор, шупљина,
Zwischenraum, dans l'espaceentre, пространство между,
utrymmemellan, الفضاءبين , espacio entre , 사이의공간 ,
ruang di antara , plass i mellom , espaço entre elas, spacoen
inter = Дулијан Асанж, оснивач Викиликса, каже да је
Србија у свету представљена на погрешан начин и да се
налази у „међупростору“ што може бити њена позиција
снаге ...

„Понекад свет није само искривљавао слику о Србији, већ
ју је и нападао. Као што већ сви знају, пре само 15 година,
српски новинари су били жртве ваздушних напада НАТО-
а. То је једини пут када је НАТО признао да је намерно
убијао новинаре. Да, српске новинаре су убијали и за време
Милошевићевог режима, али је и НАТО убијао српске
новинаре“, каже Асанж.

Како каже, нега не чуди што многи у Србији немају
поверења. „Не изненађује да многи у Србији не знају
коме да верују, јер не могу да верују криминалцима и
убицама из Милошевићевог времена. Не могу да верују
ни Истоку ни Западу“, сматра Асанж. Ипак, за
Дулијана Асанжа, упркос свему, Србија је земља
могућности. - „Због свега тога се Србија налази
'између'. Али то није позиција слабости, већ је
позиција снаге. То је позиција могућности, која
појачава глад људи за истином и која људима даје
неопходну перспективу да истину препознају када на
њу наиђу“, поручио је Асанж.

Полазећи од ових запажања, али имајући у виду и
властито становиште, и големо искуство,
објављиваћемо текстове који упућују на грађу која
истражује споменути „међупростор“, и текстове
писане аргументовано, сажето, без длаке на језику,
увек стремћи обнови, која је преко потребна Србији,
после скоро стотину година тумбања и лутања. Овде
можете директно контактирати са уредником ове
дефинисане локације...

[Веб сајт ВАЛТАЗАР ПРЕВАЛЕЗ XV](#)

наставља се на 32. стр. →

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

82 (497 . 11)

ЗАВЕТИНЕ+ : новине српске

ренесансе : стооке васељенске новине будућности /

одговорни уредник Бела Тукадруз . - 2014 , бр. 5 (сеп.) - . -

Београд : Сазвежђе Заветине , 2014 - (Београд : Бела

мануфактура Press) . - 43 cm

Тромесечно . - Штампано изда. почиње са бр. 5 . - Друго

издање на другом медијуму : Заветине + CD- ROM) =

ISSN 2334 - 8704

ISSN 2406-0399 = Заветине + (Штампано изд.)

COBISS.SR – ID 209645324

Треба само сањати и све своје живо у ријечи, у боје, у мрамор и у звуке преносити. - Вл. Черина: Лажи у уметности
Старинарница, антикварница, на ваздушним пругама
 отворена од зоре до трећих петлова
 Возови на овој трансземаљској књижевној радњи не касне. Да ли знате зашто?

ПЕТАО Заветина+

ОВИ РАПОРТ – Књижара ПИСАЦА познатија као ПЕТАО

Књига је боља од пилула: „Ако могу музика, мириси, кристали, зашто не би могла да лечи и реч? Или, барем, добра реч – она из књиге? Са том идејом група енглеских интелектуалаца отворила је у Лондону књижару специјализовану за „библиотерапију“. „Заветине“ не помаже држава, финансирамо се од продаје штампаних на папиру издања и часописа „Заветина“, директних куповина од „Заветина“, и донација солидарности. Донације солидарности се примају од појединаца, индивидуа, или организација, или фондација, које потпомажу непрофитно издаваштво, преводилаштво и повезивање писаца различитих националности, језика и култура.

ЗАВЕТИНЕ+ - Нулти број Спасовдан – Велика Госпођа 2013. (почетак пре почетка, - избор актуелних фрагмената из темата о Сазвежђу 3)

Заинтересовани, а на првом месту радознали и искрени пријатељи „Сазвежђа 3“ могу добити – бесплатно – ПДФ **Нултог броја** Потребно је да нам се јаве преко обрасца за контакт, тј. преко блога посвећеног листу [Заветине+](#).

Хвала вам што сте ово поделили са нама

....Бранко је средином 1974. године отворио изложбу Меха Сефића и на отварању говорио најдуже пет минута. После тога смо били на вечери, на којој је Бранко водио главну реч. У једном тренутку рекао сам: „Бранко, један део ових вицева отровнији је од јеретичке приче“, на шта ми је одговорио: „Прошло је све“.

Виђали смо се по два пута недељно, најчешће у кафани код „Лондона“. Мислим да је Брозово помињање његовог имена ранило Бранка за цео живот. Знао је да сам ожењен, па би ми у разговору више пута поновио: „Јоване, кад дођеш у проблеме сви ће те оставити, сем твоје жене. Зато поштуј жену.“

Бранко је, осим лица за јавност, блаженог, децјег, насмејаног, имао и оно друго, тужно, сетно, забринуто. Мислим да Бранка нико није у потпуности упознао.

Јован Томовић, Горњи Милановац

Извор: [Непознати Бранко Ђопић](#)

(Бела Тукадроз – алиас Мирослав Лукић (1950 -) снимљено у Шведској 2019)

Знак препознавања

... Припремајући нови часопис (ПРЕТЕК), скупио је прошле јесени пуну торбу жира, у непрегледним бучинама, јужно од Дубоког Потока. Тај жир је здрав, сасвим сазрео, из сваког може нићи стабло... И никло је. Из једне изаткане и клечане торбе никла је храстова шума. Из ПРЕТЕКА ће, ваљда, такође, нићи једна плејада самаца, горуна и храстова, родних дрвета. Биће хране и за дивље и домаће свиње. Ако их буде било кроз десет – двадесет година. Скупљање жира било је пресудно. Не дружење са уредницима, који су каријере и звања стекли у боксовима пакла. Све уреднике новина и часописа, које је упознао, може упоређивати са свињама. Свиње никада нису знале шта их чека, а они јесу. Кад би макар један од њих био у стању да се покаје од својих путева, понављао би : Покајте се! Међутим, уверио се : око Сатане бди дубоко у њима, не око Домаћина. Навикли су да објављују и штампају о туђем руву и круву и да при том и ушићаре. Очи су им свињске. Они сувише верују својим очима заводљивим, па им зато рођене очи не могу осветлити пут. Њихове су очи завеса на Оку Божјем. Нико од њих неће то учинити, најмање што се тражи. Некад су служили мамону и интернационалцима, Титу и ко зна коме, успињући се високо на лествицама идолопоклоничким, на погрешном путу. Природно ће им изгледати што су се некад мотали по комитетима и мрачним катакомбама моћи. Још природније ће бити, ако стигну после САНу до Крунског Већа и Савета... извор: ч. „Трећа Србија“ Београд, бр. 11-15/ 2004-2005 , стр. 37.